

Folketingets Socialudvalg

Sagsnr. 2015 - 1146

Dato: 27. februar 2015

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 6. februar 2015 følger hermed ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold endeligt svar på spørgsmål nr. 188 (SOU alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Spørgsmål nr. 188:

”Ministeren bedes redegøre for retstilstanden for to mødre af samme køn, som efter de gamle regler, det vil sige før ikrafttrædelse af lov om ændring af adoptionsloven, forældreansvarsloven og lov om dansk indfødsret (Adgang for samlevende til at adoptere sammen) nr. 1525 af 27. december 2014, søgte om stedbarnsadoption 5 uger før termin, men som har fået insemination foretaget på en udenlandsk klinik.”

Svar:

Det fremgår af adoptionsloven, lovbekendtgørelse nr. 1084 af 7. oktober 2014 med senere ændringer, at en adoption kan bevilges, når den antages at være til gavn for barnet, jf. § 2. En adoption skal således være bedst for barnet.

Adoptionslovens bestemmelser stiller derudover krav til ansøgerens alder. Det fremgår således af lovens § 4, at adoptionsansøgeren skal være fyldt 25 år. Når særlige grunde taler derfor, kan en adoption dog gennemføres, hvis ansøgeren er fyldt 18 år.

Derudover er det en betingelse for at kunne gennemføre en stedbarnsadoption, at barnets forælder er gift eller har indgået registeret partnerskab med adoptionsansøgeren. Fra 1. januar 2015 er betingelsen lempet, så det også er muligt at gennemføre en stedbarnsadoption, hvis barnets forælder er samlevende med adoptionsansøgeren.

Det fremgår af lovens § 7, at en adoption af et barn, der er under 18 år, kræver samtykke fra forældrene. Et samtykke kan ikke modtages før 3 måneder efter barnets fødsel, medmindre ganske særlige forhold foreligger, jf. § 8.

Adoptionsloven rummer således mulighed for, at der i nogle tilfælde kan gennemføres en adoption, selvom udgangspunktet i loven ikke er opfyldt. En afgørelse om adoption skal altid træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet, og der er således tale om en konkret og individuel vurdering.

I kapitel 4 i vejledning om adoption er det beskrevet, hvordan en ansøgning om stedbarnsadoption behandles, herunder hvilke kriterier der lægges vægt på ved vurderingen af, om en adoption er til barnets bedste.

Et af de kriterier, der lægges vægt på ved vurderingen af, om adoptionen kan antages at være til gavn for barnet, er, om familien har opnået den fornødne stabilitet, før adoptionsbevillingen udstedes, således at ønsket om adoption er udtryk for en velovervejede beslutning baseret på erfaring fra flere års samliv som familie.

Der stilles derfor efter praksis som udgangspunkt krav om, at ansøgeren på ansøgningstidspunktet har levet sammen med ægtefællen eller den registrerede partner og barnet i mindst 2½ år.

Ankestyrelsens praksis for stedbarnsadoption af helt små børn har hidtil været restriktiv i relation til muligheden for at fravige samlivskravet på 2½ år mellem ansøgeren og barnet.

I perioden fra den 1. juli 2009 og frem til den 1. december 2013 indeholdt adoptionsloven i § 8 a en særregel for adoption af en registreret partners barn fra fødslen. Reglen fandt anvendelse på børn, der var blevet til ved assisteret reproduktion i denne periode. Det fremgik af denne bestemmelse, at et samtykke til adoption kunne modtages tidligere end 3 måneder efter barnets fødsel, hvis adoptanten ønskede at adoptere sin registrerede partners barn, der kunne antages at være blevet til ved assisteret reproduktion, og hvis partnerne boede sammen på tidspunktet for den assisterede reproduktion.

I tilfælde, hvor en sag er blevet behandlet efter den nu ophævede § 8 a, har der således ikke været et samlivskrav mellem ansøgeren og barnet eller mellem ansøgeren og barnets forælder. § 8 a fandt anvendelse på tilfælde, hvor det blev antaget, at barnet var blevet til ved assisteret reproduktion med donorsæd, hvor donor ikke blev udlagt som far efter børnelovens regler, og hvis partnerne boede sammen på tidspunktet for den assisterede reproduktion.

Frem til 1. oktober 2012 var det afgørende for anvendelsen af adoptionslovens § 8 a, at der var anvendt anonym donorsæd i forbindelse med den assisterede reproduktion. Fra 1. oktober 2012 blev adoptionsloven, børneloven og lov om assisteret reproduktion ændret ved lov nr. 602 af 18. juni 2012. Ændringen

medførte bl.a., at kriteriet i adoptionsloven om anonym donorsæd blev ændret. Herefter var det afgørende, at donor ikke kunne udlægges som far, jf. børnelovens § 28, stk. 1. Ændringen var en naturlig konsekvens af udviklingen på området for sæddonation, hvor flere tilgængelige oplysninger om donor kunne være med til at identificere donor, selvom denne havde doneret sæd med henblik på at være donor og ikke forælder. Samtidig blev børneloven ændret, sådan at det var afgørende, at behandlingen med assisteret reproduktion var foretaget af en sundhedsperson, som defineret i sundhedslovens § 6. Ved ændringen blev der således taget hensyn til sæddonor og den frihed sæddonor, kvinden og hendes ægtefælle eller partner har til at vælge donationsform og måder at etablere et familieliv på.

Det bemærkes, at der samtidig med ophævelsen af adoptionslovens § 8 a, blev foretaget ændringer i børneloven, lov nr. 652 af 12. juni 2013, der har gjort det muligt at få fastsat et medmoderskab i forbindelse med barnets fødsel, således at en stedbarnsadoption er overflødig.

Manu Sareen

/ Malene Vestergaard